

**ИПАРД III програм за период
2021-2027. године**

**Мера 4
АГРО-ЕКОЛОШКО-КЛИМАТСКА МЕРА И
ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде, шумарства и
водопривреде

IPARD
EU4Rural Areas

**Ова брошура је информативног карактера и пружа опште информације
о циљевима и намени**

**Мере 4 - Агро-еколошко-климатска мера и органска производња
ИПАРД III програма за период 2021 - 2027. године.**

**Детаљније информације: о начину спровођења Мере 4, условима за
остваривање права на ИПАРД средства, потребној документацији и
контроли спровођења мере, уредиће се Правилником о Мери 4, након
акредитације ове мере.**

**ИПАРД III програм за период 2021 - 2027. године усвојен је од стране
Европске комисије, Одлуком број С(2022) 1537 од 9. марта 2022. године.**

Март 2022. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде, шумарства
и водопривреде

IPARD
EU4Rural Areas

Одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине за пољопривредну производњу представља основу за обезбеђење дугорочне прехранбене сигурности. ИПАРД III програм за период 2021 – 2027. године (у даљем тексту: ИПАРД III програм) подржава концепт одрживе пољопривреде и обухвата следеће операције Мере 4 - Агро-еколошко-климатска мера и органска производња (у даљем тексту: Мера 4):

Операција 1 – Плодоред на обрадивим површинама;

Операција 2 – Затрављивање међуредног простора у вишегодишњим засадима;

Операција 3 – Успостављање и одржавање полинаторских трака и

Операција 4 – Одрживо управљање ливадама и пашњацима.

Циљ Мере 4

Мера 4 осмишљена је да подстакне пољопривреднике на управљање пољопривредним земљиштем на начин којим се смањује негативан утицај пољопривреде на животну средину и унапређују јавна добра. Циљ ове мере је да допринесе одрживом управљању природним ресурсима, укључујући воду, земљиште, ваздух и биодиверзитет и да се на тај начин пољопривредна газдинстава оснаже за лакше прилагођавање климатским променама, као и да се свест пољопривредника о значају заштите животне средине подигне на виши ниво.

Специфични циљеви предложених операција Мере 4 су:

Заштита квалитета
воде

Повећање органске
материје у
земљишту

Очување
биодиверзитета

Спречавање
ерозије
земљишта

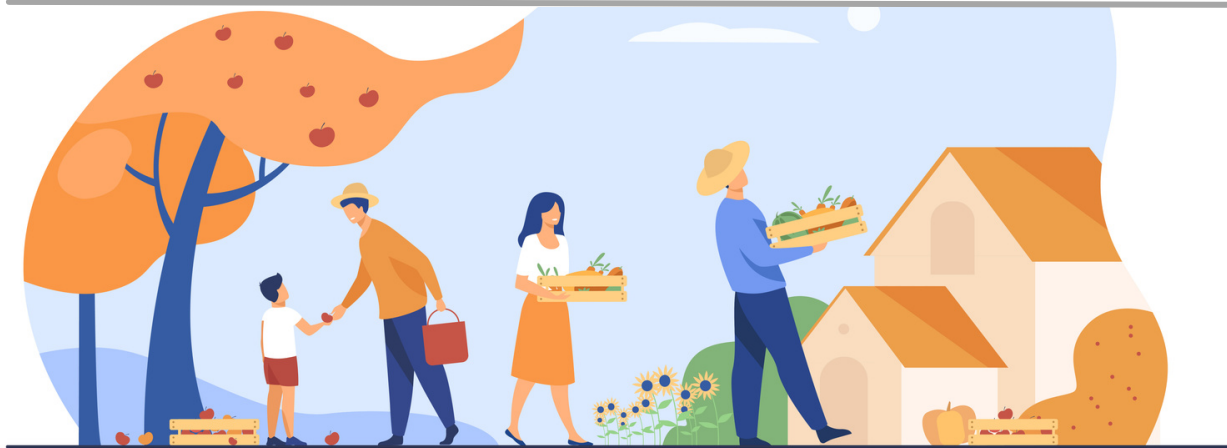

Смањење
коришћења
пестицида и
минералних ђубрива

Корисници Мере 4

Мера 4 намењена је корисницима који се добровољно обавезу да се у периоду од најмање 5 година придржавају агро-еколошко-климатских обавеза, које превазилазе дефинисану полазну основу.

Корисници у смислу ове мере су пољопривредна газдинства, и то физичка и правна лица, укључујући предузетнике, која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава.

Услови и обавезе Мере 4

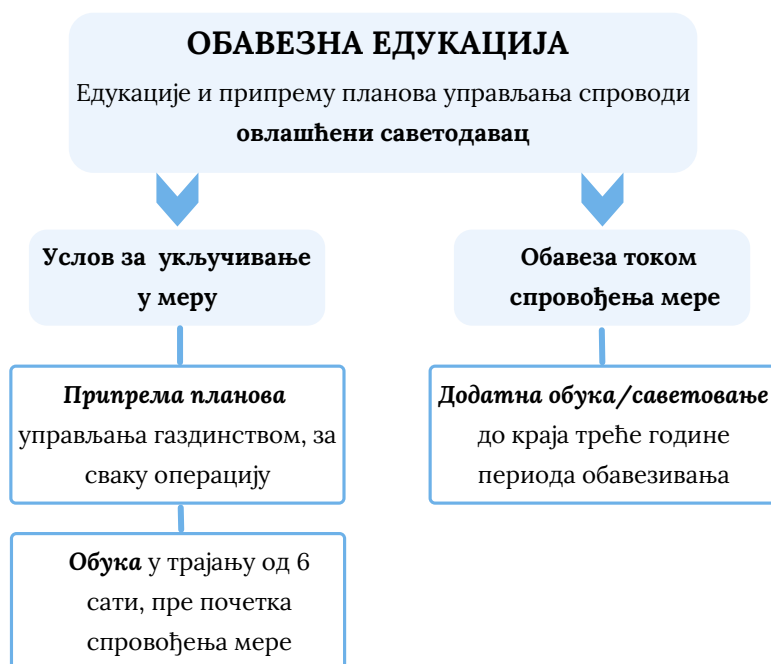
За спровођење Мере 4 потребно је испунити опште и специфичне услове прихватљивости, као и агро-еколошко-климатске обавезе које су прописане у оквиру сваке операције и које су изван постојећих законских обавеза, односно дефинисане полазне основе (национална правила која се односе на земљиште, воду, управљање природним пределима и релевантни минимални захтеви за средства за исхрану и средства за заштиту биља).

Општи услови прихватљивости Мере 4

- Минимална површина пољопривредног земљишта:

Обрадиве површине 1 ha	Воћњак 0,5 ha	Виноград 0,3 ha	Ливаде и пашњаци 1 ha

- Укупна површина пољопривредног земљишта на којој ће се спроводити одабрана операција, може бити састављена од једне или више парцела, која је једнака или већа од горепомнутих минималних површина.
- Добровољно прихватање агро-еколошко-климатских обавеза у периоду од најмање 5 година.
- Обавезна обука потенцијанских корисника у трајању од 6 сати о темама из агро-еколошко-климатских области, пре почетка спровођења мере.
- Придржавање релевантних националних стандарда и обавеза наведених у свакој операцији.
- Власништво или право на коришћење парцела на којима ће спроводити обавезе, за период од најмање 7 година, који мора обухватати цело трајање периода обавезивања.
- Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава.
- Парцеле које садрже део који се не користи за пољопривредну производњу (нпр. путеви, пољопривредне зграде, баре, језера, одлагалишта, напуштено земљиште или водотокови), сматраће се неприхватљивим.
- Парцеле које садрже ограничен број пејзажних обележја и дрвеће које је насумично распоређено по парцели, сматраће се прихватљивим.
- Парцеле морају бити означене на мапи националне дигиталне платформе „ГЕОСРБИЈА“ или на копији плана катастарске парцеле из Катастра непокретности.
- Вођење евиденције која садржи информације о свим пољопривредним активностима извршеним на газдинству.
- Операције се спроводе на истим парцелама током трајања преузете обавезе.
- На парцели се примењује само једна операција.

Специфични услови прихватљивости Мере 4

- Припрема плана управљања газдинством са релевантним информацијама за одређену операцију, од стране овлашћеног саветодавца (све операције).
- Парцеле са виноградом су уписане у Виноградарски регистар (операције 2 и 3).
- Пластеници и други облици производње у заштићеном простору нису прихватљиви (операције 1 и 3).
- Границе парцеле се не могу дефинисати према врсти усева и стога цела парцела мора бити везана за обавезу (операција 1).
- Укупна површина земљишта која се обрађује може се састојати од једне врсте воћака и винове лозе или њихове комбинације (операција 2).
- Воћњаци и виноград морају бити плантажног типа (операција 2).
- Операција 3 се може спроводити или на обрадивој површини или у вишегодишњем засаду (није могућа комбинација усева).
- Место на коме треба да се успостави полинаторска трака и величина исте, морају да буду јасно назначени од стране подносиоца захтева у време пријаве и не може се накнадно мењати, осим ако не дође до повећања у површини (операција 3).

Агро-еколошко-климатска плаћања

Однос између агро-еколошко климатских обавеза и релевантних елемената полазне основе представљен је табеларно у ИПАРД III програму, у оквиру сваке врсте операција (Поглавље 8.3.3.)

Подршка за спровођење Мере 4

Корисницима ће подршка бити обезбеђена у виду годишњег плаћања, по хектару површине на којој се спроводе операције, као надокнада за настале трошкове и изгубљени приход који су резултат спровођења агро-еколошко-климатских активности и обавеза. У годишња плаћања, укључени су и трансакциони трошкови који обухватају услуге овлашћених саветодаваца за израду плана управљања газдинством и трошкове пружања саветодавних услуга ради ефикасног спровођења мере.

Интензитет подршке је **100% надокнаде** (допринос ЕУ 85% + 15% РС).

Износи подршке, за сваку од четири предложене операције, одређени су на основу прорачуна трошкова спровођења мере, које је извршио **Универзитет у Београду - Пољопривредни факултет**, користећи као смернице Методологију за израчунавање трошкова.

Методологија за израчунавање трошкова дата је у прилогу ИПАРД III програма: Анекс 18.4. Методологија за израчунавање нивоа плаћања за агро-еколошко климатске активности.

ОПЕРАЦИЈА 1 – ПЛОДОРЕД НА ОБРАДИВИМ ПОВРШИНАМА

Циљ операције 1

Заштита и унапређење квалитета земљишта: побољшање здравља, диверзитета и плодности земљишта, оптимизација коришћења хранљивих састојака у земљишту, повећање садржаја органске материје, смањење вероватноће појаве болести, штеточина и корова и истовремено мање коришћење средстава за заштиту биља.

Где се операција може спроводити?

- На целој територији Републике Србије.
- На обрадивом земљишту површине најмање 1 ha.

Обавезе операције 1

- 1) План плодореда треба да обухвата најмање три различита главна усева који се међусобно смењују поштујући основни принцип плодосмене (окопавине – легуминозе – жита) и одмор земљишта током једне године, и то као зелени угар (заснивање усева у циљу зеленишног ђубрења).
- 2) План плодореда треба да обухвата најмање два међуусева у току петогодишњег периода обавезе.
- 3) Хербициди се не могу користити на парцелама које су предмет обавезе током трајања обавезе, а коров се може сузбијати механичким путем, кошењем, обрађивањем или орањем.
- 4) Минерална ђубрива се не могу користити. Органско ђубриво, укључујући стајско ђубриво, дозвољено је до 160 kg/N/ha/годишње, током трајања обавезе.
- 5) Вођење евиденције о куповини и употреби хербицида и ђубрива за цело газдинство и евиденције о спроведеним активностима везаним за обавезе ове операције.
- 6) Додатна обука/саветодавне услуге о питањима од директног значаја за ову операцију, до краја треће године обавеза.

Ниво подршке за операцију 1 износи **436,16 EUR/ha годишње**.

ОПЕРАЦИЈА 2 – ЗАТРАВЉИВАЊЕ МЕЂУРЕДНОГ ПРОСТОРА У ВИШЕГОДИШЊИМ ЗАСАДИМА

Циљ операције 2

Заштита и унапређење квалитета и структуре земљишта, повећање водног капацитета земљишта, заштита земљишта од ерозије и губитка хранљивих састојака и сузбијање корова без употребе хемијских средстава.

Где се операција може спроводити?

- На целој територији Републике Србије.
- У вишегодишњим засадима, плантажног типа, површине најмање 0,3 ха за винограде и 0,5 ха за воћњаке.

Обавезе операције 2

1) Заснивање травног покривача између свих редова дрвећа, винове лозе или бобичастог воћа и то у првој сезони сетве, од почетка трајања обавезе (Листа прихватљивих усева биће прописана Правилником).

2) Травни покривач се мора косити најмање 5 пута годишње и правилно одржавати током трајања обавезе.

3) Употреба хербицида је забрањена током читавог периода, укључујући и простор унутар редова и у близини воћака, винове лозе или жбуна бобичастог воћа. Механичко сузбијање корова врши се у истој учесталости као и кошење траве.

Само уколико је потребно и предвиђено планом усева, пољопривредник може користити хербициде за сузбијање амброзије.

4) Вођење евиденције о куповини и употреби хербицида на целом газдинству и евиденције о спроведеним активностима везаним за обавезе ове операције.

5) Додатна обука/саветодавне услуге о питањима од директног значаја за ову операцију, до краја треће године обавеза.

Ниво подршке за операцију 2 износи **332,40 EUR/ха годишње**.

ОПЕРАЦИЈА 3 – УСПОСТАВЉАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ПОЛИНАТОРСКИХ ТРАКА

Циљ операције 3

Унапређење биодиверзитета на пољопривредном земљишту, кроз стварање и одржавање нових станишта за опрашиваче, друге корисне инсекте и птице, што доприноси повећању њихове бројности и разноврсности, затим спречавање ерозије земљишта и унапређење руралног амбијента.

Где се операција може спроводити?

- На целој територији Републике Србије.
- На обрадивом земљишту површине најмање 1 ha.
- У вишегодишњим засадима, површине најмање 0,3 ha за винограде и 0,5 ha за воћњаке.

Обавезе операције 3

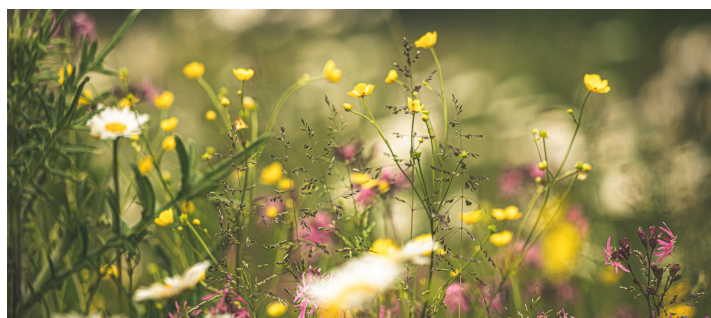
- 1) Полинаторска трака треба да покрива најмање 1% укупне површине обрадивог земљишта или вишегодишњег засада, а уколико површина земљишта које је вазано за ову операцију износи мање од 1 ha, минимална површина мора бити 100 m².
- 2) Трака се мора састојати од мешавине најмање 5 различитих биљних врста, које су прилагођене локацији како би се обезбедила и продужила сезона цветања (Листа прихватљивих биљних врста биће прописана Правилником).
- 3) Правилно одржавање траке подразумева садњу и/или замену и/или кошење/уклањање увенулих, болесних и сломљених биљака.
- 4) Заштитна зона ширине 5 m, мора се успоставити око полинаторске траке, окренута према усеву и на њој се не могу користити пестициди и ђубрива, а одржава се кошењем.
- 5) Употреба пестицида и ђубрива на полинаторској траци и у заштитној зоније забрањена је током читавог периода обавезе;
- 6) Вођење евиденције о спроведеним активностима везаним за обавезе ове операције.
- 7) Додатна обука/саветодавне услуге о питањима од директног значаја за ову операцију, до краја треће године обавеза.

Ниво подршке за операцију 3 износи:

- 1) за обрадиво земљиште: **264,65 EUR/ha годишње**,
- 2) за вишегодишње засаде: **333,77 EUR/ha годишње**.

ОПЕРАЦИЈА 4 – ОДРЖИВО УПРАВЉАЊЕ ЛИВАДАМА И ПАШЊАЦИМА

Циљ операције 4

Очување и унапређење укупног биодиверзитета на ливадама и пашњацима кроз испашу ниског интензитета током целе године и ограничење кошења ливада током сезоне размножавања дивљих животиња и пољских птица. Такође, циљ ове операције је стварање оптималних услова за размножавање инсеката предатора који су корисни на пољопривредним површинама и заштита природног флористичког састава трајних травњака, што доприноси одржавању ливада и пашњака у добром еколошком стању и очувању карактеристике руралних пејзажа.

Где се операција може спроводити?

- На целој територији Републике Србије.
- На ливадама и пашњацима површине најмање 1 ha.

Обавезе операције 4

- 1) Најмање 0,3 условна грла по хектару (УГ/ha) и највише 1 УГ/ha током целе године.
- 2) Пољопривредници не смеју палити жетвене остатке или јако реметити земљиште (нпр. дубоко орање), током читавог периода трајања обавезе.
- 3) Травњаци се не могу косити од 1. маја до 30. јуна.
- 4) Употреба пестицида је забрањена током читавог периода трајања обавезе.
- 5) Употреба ђубрива је забрањена током читавог периода трајања обавеза, искључујући стајњак који остане на пашњацима после испаше.
- 6) Вођење евиденције о спроведеним активностима везаним за обавезе ове операције.
- 7) Додатна обука/саветодавне услуге о питањима од директног значаја за ову операцију, до краја треће године обавеза.

Ниво подршке за операцију 4 износи **312,43 EUR/ha годишње**.

Једним кликом до информација из прве руке

За најсвежије информације из прве руке, о догађајима, најавама, позивима и правилима која се односе на спровођење ИПАРД III програма у Републици Србији, запратите званичне странице ИПАРД Управљачког тела - на Инстаграму (@ipardnadlanu) и Фејсбуку (IPARD na dlanu).

ИМАТЕ ПИТАЊЕ ЗА НАС?

За одговор у најкраћем могућем року, обратите нам се путем мејла ipardnadlanu@minpolj.gov.rs или Инстаграм и Фејсбук страница!

ПРИПРЕМА И РЕАЛИЗАЦИЈА БРОШУРЕ:

ИПАРД Управљачко тело, МПШВ
Булевар краља Александра 84,
11000 Београд, Србија
www.minpolj.gov.rs

ПИШИТЕ НАМ:

✉ ipardnadlanu@minpolj.gov.rs

ПРАТИТЕ НАС:

📷 @ipardnadlanu

📘 ipardnadlanu

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ**

**Одељење за управљање ИПАРД програмом –
ИПАРД Управљачко тело
Булевар краља Александра 84, 11000 Београд
www.minpolj.gov.rs**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде, шумарства
и водопривреде

